

Oponentský posudek k bakalářské práci

Název práce: Konzumace tabákových výrobků z hlediska křesťanské etiky

Autor práce: Michal Zvonař

Vedoucí práce: Mgr. Matěj Hájek

Oponent: Mgr. Jan Hábl, Ph.D.

Práce Michala Zvonaře je poměrně zdařilá. Autor si jasně vymezil cíl, který též naplnil. Z hlediska formálního i obsahového je vcelku srozumitelná – až na rozdrobení některých kapitol a podkapitol až na samotnou hranici přehlednosti (viz např. kapitola 2.2.2.2.2.2). Kapitola o jednom či dvou odstavcích je spíše pseudo-kapitolou, navíc, je-li celá taková „kapitola“ citací, nabývá práce značně kompilační charakter (viz např. kap.1.3.1). Z hlediska jazykového je práce velmi kvalitní. Až na pár překlepů a typografických prohřešků neobsahuje téměř žádné chyby, což je nutné u prací tohoto typu vyzdvihnout.

Je třeba též zmínit několik kritických poznámek, kterých však není mnoho. Nejprve drobnosti:

- str. 11, 3. odst. - první věta je poněkud nešťastně formulována, takže to vyznívá, že z listů tabáku se vyrábí mj. i dýmky,
- str. 12 - citace v uvozovkách bez udání zdroje,
- str. 15 - kap. 1.3.2, drobná nepřesnost – mnozí kuřáci doutníků a dýmek též vdechují kouř do plic
- str. 16n - kapitola 2. je příliš obširná a kompilační, popis různých druhů závislostí (jako hráčství, workoholismus aj.) nesouvisí s konzumací tabáku a jsou z hlediska tématu nadbytečné,
- str. 24 - přestože autor v úvodu práce předesílá, že první část bude čistě deskriptivní, čas od času sklouzává k preskriptivním, až mravokárným zvoláním jako např. v závěru odstavce na str. 24: „Proto je velmi nebezpečné si s ní zahrávat.“ – což odhaluje autorovo předpojetí, na které má jistě právo, avšak v akademické práci musí autor se svým předpojetím náležitě pracovat, tj. reflektovat jej, zvláště pak jeho vliv na metodiku bádání a argumentace,
- str. 30 – citace autority (Jiří Kassa) potřebuje bližší ověřitelné údaje (kdy, kde atd.), jinak se jedná o tzv. „informaci z doslechu“, která je pro akademickou práci irelevantní
- str. 33 - závěrečný odstavec kapitoly obsahuje univerzalistické a absolutistické teze („...všichni jednají, jakoby žádný omezující zákon neexistoval“, „...motivace přestat kouřit v lidech není podporována...“, „...lidé jsou málo informováni...“), které se svou dikcí hodí spíše do politického projevu, ale v akademické práci jsou nepřipustné, poněvadž, každá teze musí být podložena relevantními fakty

Poněkud problematičtější je autorova teologická práce s tématem. Práce zcela postrádá hermeneutické zakotvení. Je sice v pořádku odkazovat se na obecné zjevení, avšak interpretace (nejen) obecného zjevení je notoricky sporná. Bylo by tedy namístě, kdyby autor v úvodní části své práce tuto skutečnost reflektoval, seznámil čtenáře s přístupy, jakož i výsledky bádání svých předchůdců-teologů, kteří se daným etickým tématem zabývali. Tato reflexe by autorovi též pomohla zformulovat, v čem by měl spočívat přínos jeho práce, na jakou teologickou tradici on sám navazuje, případně s kým polemizuje. Jelikož taková reflexe práci chybí (jak je zřejmé též ze nečetné literatury), její přínos do teologické diskuze je značně omezen – konstatuje, co je všeobecně známo, totiž, že „kouření škodí zdraví“ a že „je to hřích“ (zjednodušeně řečeno).

V práci o konzumaci škodlivých látek by oponent též očekával hlubší diskuzi o dalších životosporných hříších či společensky přijatelných škodlivostech, které člověk-křesťan pravidelně konzumuje bez jakéhokoli etického dilematu (např. konzumace kávy, různých potravinových barviv, aditiv, apod.).

Navzdory vyřčené kritice hodnotím práci jako dobrou (C) a doporučuji ji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Co z práce plyne pro pastorační praxi?
2. Jak autor vnímá pravidelnou konzumaci kávy, barvených uzenin, tučných jídel, chemicky ošetřených potravin atd.? Platí stejný teologický argument, že vše, co škodí zdraví – byť v malých dávkách – je hřích proti „chrámu ducha svatého“?
3. Co nového a originálního práce přináší do etické diskuze o konzumaci tabákových výrobků?